

A. ROGOZ și C. GHENEA

COLECȚIA
Știință
ȘTIINȚIFICO-
FANTASTICE
cps 110

URANIU

IV



EDITATĂ DE REVISTA
ȘTIINȚA și TEHNICĂ

11
1956

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

În 1929, atomistul german Karl Wessa descoperă peștera lui Djayanta-Devî, ale cărei coordonate nu le poate stabili. 15 ani mai târziu, Günther Kriegsfeld în căldărie cu Joe Strawberry — aventurieri stipendiați de trustmanul Abe Mc. Stephens — află locul precis al peșterii.

În 1952, la Șanghai, inginerii Fin Siao-șan și Iurii Tumanov, împreună cu antropologul Li Cian-cu soot din adîncul mării, unde fuseseră aruncate de ciankaiștii oltava lăzi conținînd fosile ale primului om din istorie: „Sinantropul din Pekin”. Cu acest prilej, Tumanov trăiește o aventură ciudată, în urma căreia este dat dispărut. Soția lui, geofizicianca Tania Tumanova încearcă zadarnic să-l găsească.

În acest timp, Li Cian-cu găsește la un lama vindecător un maxilar uriaș pe care îl consideră că aparține unei specii anterioare Sinantropului și pe care o denumește *Sigantropilor*.



U R A N I U*

de A. ROGOZ și C. GHENEA

(Urmare din numărul 10)

Capitolul 1

PARTEA A TREIA: De la Șanghai la Lhasa

Gigantropul nu-l lasă pe Li Cian-su să doarmă. Un drum interesant. O ședință extraordinară a Academiei. Un geograf ridică din umeri. Tocmeala. Un chef pantagruelic pe muntele Kailas. Oamenii-cobai. Trenul de Șanghai merge prea încet.

Intervenția furtunoasă a lui Bai Sian-jen pentru descoperirea Sinanthropului fusese de mult dată uitării. Acum, Li Cian-su, de când intrase în posesia maxilarului uriaș, nu mai era preocupat de Omul din Cijoukudian, ci de cu totul altceva: de presupusul Gigantrop, omul fosil de proporții gigantice.

Săpăturile din apropierea muntelui Lunguşian, cele de la Dunbin sau Tin-hal puneau la dispoziția antropologilor mereu altele și altele schelete fosile, așii preminienți sau oameni fosili, care își numărau vîrsta în sute de mii de ani. Toate acestea îi lăsausă însă rece pe Li Cian-su, pe care noua lui patimă îi absorbise cu totul.

* * *

Era prima zi caldă a primăverii. Li ieșise să se plimbe, cînd, pe o alee din parcul de odihnă, se întîlni nas în nas cu Fin Siao-şan.

— Ce vînturi negre te-aduc spre albastrele meleaguri? Întrebă inginerul, parafrazînd un verset din poeziile lui Hai Şun-ian, vechi poet chinez.

— Nu mă slăbește un gînd, dragă Fin... Ştii, de atunci de cînd am găsit...

— Ciolanul radioactiv? I rise Fin Siao-şan. Ce-l drept nu-i păcat. Despre voi se spune că habar n-aveți de viață. Vă îngropați între oaze, relieve, sfînte mînaște, pietroale și cioburi, cit despre inimă, asta e dați dracului și n-aveți timp să vedeți că se și trăiește. Ești tînăr, măi, omule! Lăsoară-te! Iubește!... E doar primăvară... Uite soarele și cerul!

* Romanul revăzut și completat de autori va apărea în Editura Unerclului.

— Nu-s poet, Siao-șan, măreș „munte mic”! * Cit despre dra-
goste să-ți spun un amănunt. Sînt căsătorit și am și un copil.
Dar tu ?

— Mă căsătoresc de-abia acum. Dacă vrei, hal cu mine să-mi
cunoști logodnica !

Cînd se întoarse acasă, Li Cian-su era ameșit. Nu băuse decît
foarte puțin, dar amestecase băuturile. De aceea era hotărît ca,
pînă ce-i vor trece aburul alcoolului, să rămînă în biroul său și să
încearcă să mai lucreze ceva.

Dacă un cineast în goană după senzațional ar fi vrut să găsească
un decor adecvat pentru o cameră a groazelor, n-ar fi trebuit să
alerge prea mult — îl stătea la dispoziție, ca model, biroul antropo-
logului. Acolo se aflau schelete și mușaje din ceară ale oamenilor
fosili, laolaltă cu vase mari în care stăteau cufundate în formol
părți întregi din corpul uman, piese anatomice perfect disecate. În
mijlocul biroului, trona însă un început de mușaj făcut din lut :
Gigantropus Thibetensis, după cum dorea Li Cian-su să-l spună.
La picioarele acestuia, torcea un splendid cotoi de Siam.

* Siao-șan — în limba chineză, „muntele mic”.



Eboşa, înaltă de peste doi metri, avea forme ciudate. Braţe enorme coborîte pînă aproape de genunchi, pleptul lat şi musculos, picioarele puternice şi puşin curbate, iar faţa îi trăda o putere nemăpomenită, împletită cu un zimbet de răutate.

— Ce mai faci, mister G. T.? How do you do, Mr. G. T.? Îşi întrebă ironic Li Cian-su statula. Ce crezi, voi fi eu un nou Pygmalion? Nu răspunzi? Frate-tău, Golem, cum de l-a ascultat pe tatăl său, rabinul Wolf? Iarăşi taci?... Treaba ta! Îşi mai dau un amănunt irezistibil: în 1704, abatele Thillard a găsit *Terra... Terra Gigantum*, a cărei capitală era Hebronul... Vezi că zimbeşti? E o prostie, nu? Sint beat? Da de unde...

Luă o spatulă şi încep să modeleze pomeţii de lut ai uriaşel statul. Obosi însă repede. Renunţă. Aruncă spatula şi, cu paşi grei, se îndreptă spre canapea. Se culcă.

* *

...Giganthropul trăia, iar numele lui era Van-tao. Un nume curios, care părea să însemne cele cinci elemente ale naturii: apă, foc, lemn, metal şi pământ, sau iarnă, vară, primăvară, toamnă şi centrul anului. Şi încă un lucru ciudat. Avea o familie grea cu care trăia într-un vîrf de copac.

Van-tao era încins cu un briu făcut dintr-o blană întreagă de tîgru. În mîna dreaptă ţinea ameninţător un ciomag, în al cărui capăt rotunjit se afla înfiptă o secure de piatră. De-abia coborise dintr-un cedru uriaş, între ale cărui crengi îşi avea culcuşul. Scoase un răcnet puternic, cărula îi răspunse ecoul. Nu făcu nici doi paşi şi înaintea lui se arătă un mastodont care, pentru a ajunge pînă la Van-tao, fu nevoit să smulgă ciţiva copaci. Cu un salt vrednic de un uriaş, Van-tao sări în spatele teribilului pachiderm.

Desigur că Van-tao pleca la vinătoare. Mastodontul fugea şi, sub greutatea lui, se zguduia pămîntul. Curînd leşiră din pădure şi trecură în viteză printr-o mlaştină. Apoi se opriră pe o cîmpie. Uriaşul coborî, ucise cîteva animale mici, apoi smulse cîteva rădăcini şi, le infulecă cu o poftă grozavă. Pe cînd se urca din nou pe spinarea pachidermului, simţi că ceva îl trage înapoi. Se încurcase într-o liană? Nu! De după un dîmb, apăruse o ceată de pigmei înarmaţi cu sulţe şi topoare de cremene. Van-tao urlă îngrozitor. Pigmeii se retraseră înspăimîntaţi, dar, din mijlocul lor, apărui unul care, curios, purta ochelari. Acesta le dădu un ordin, şi zeci şi sute de liane în chip de lasso-uri fură aruncate asupra gigantului.

Lupta se desfăşura cu inversunare. Iată-l pe omul cu ochelari — da, era el, Li Cian-su în persoană — cum înaintează spre Van-tao şi cum îl petrece o frînghie în jurul gîtului. Van-tao mirat, rupse toate lajurile care-l ţineau şi, cu un ultim efort, ridică securea, ...dar, sora stupefacţia lui Li Cian-su, în loc să-l lovească, îl sculpă cu străşnicie. Se auzi un hîrlit şi un miolăit prelung...

Antropologul se trezi. În visul său agitat, strîngese de gît moţanul care l se culcase pe piept. Cînd plsoiul îşi simţi ylaşa ameninţată, se zbătu, stupoşi şi mieună.

— Ce prostie! bombăni încludat Li privind mişa ascunsă între două mîlajele de Om din Neanderthal şi din Cro-Magnon. Niu-niu, în aci bălatule!... Puşlama!... Van-tao...

Se vede că motanul nu voia să la în seamă nici una dintre aceste vorbe de alint, căci se mulțumi să rămână pitit acolo unde se afla.

* * *

Li Cian-su se trezise de-a binelea. Își dădea seama că atunci mai mult decât oricând trebuia să se ocupe și să termine o dată pentru totdeauna cu Gigantbropul, care devenise pentru el un fel de obsesie, o idee fixă.

* * *

Timp de o săptămână, Li Cian-su aproape că nu mai fu văzut la Institut. Apărea dimineața, apoi dispărea pînă la prinz. La sfîrșitul celor șase zile, însă, veni ca o furtună ducînd cu sine un geamantan greu.

— Bătrine Bai Sian-jen, plecăm!

— V-ați făcut bagajele? întrebă temător Bai.

— Nu! Aci am un magnetofon. Plecăm să culegem folclor despre uriași. Mergi cu mine, nu?

— Unde?

— În regiunea semințel I. Avionul ne duce pînă la Ta-Tsien-lu. De acolo vom vedea noi cum sît ce fel... Stăm puțin. Îmi trebuie doar o simplă confirmare. Atît!

* * *

Ta-Tsien-lu este un oraș mare, cu peste o jumătate de milion de locuitori. Impresionat de un zid vechi, pare o fortăreață medievală. Doar în centrul său se află clădiri noi. În restul orașului se vede specificul Chinei din veacul al XVII-lea.

Într-o clădire care păstra puternice amprente ale stilului arhitectonic mongol, era adăpostită vremea lui universitatea „Vremelnic”, pentru că se clădea una nouă. Acolo Li Cian-su găsi pe Tien Huntei, un bătrîn profesor de etnografie, cu care avu o discuție îndelungată. Cînd se întoarse la han, Bai Sian-jen își dădu seama că antropologul era surescitat.

— Bai, dragul meu, plecăm imediat!

— Dar, sean-geu (domniule) unde? Pentru numele lui Moțai cel înțelept!

— La Mai-Fen un țăran orb, care locuiește aici, la marginea orașului. Hai, bătrine, ne așteaptă coolii alară.

Luat pe sus, trăgînd după sine magnetofonul, în timp ce Li ducea acumulatorile, Bai Sian-jen se urcă într-o ricșă. Mai mult de o oră trecură în fugă prin străzile înguste și întortocheate ale orașului. În cele din urmă, intrară pe o alee plantată cu samariști, în fundul căreia se vedea o pagodă veche. Într-o colibă de lângă pagodă, trăia Mai-Fen, om aproape centenar.

Cu toate că era orb, acest lucru nu se observa imediat. Moșneagul se descurca foarte bine pentru că, de zece de ani, în cămăruța lui nici un lucru nu-și schimbase locul. Față de ceilalți oameni din oraș, Mai-Fen avea o figură deosebită, deoarece era un fel de corcitură. Mama lui fusese tibetană, iar tatăl său mancurian. Înalt și slab, cu

fruntea largă și boltită, părea întruchiparea zeului înțelepciunii — Mai Lian-și — numai coarnele-l lipseau.

— Ședeți, copiii mei, vorbi domol Mai-Fen. Numele meu știți voi ce înseamnă? „Străin zburător“. De aceea mă voi plimba prin cameră. Aceasta-i ora când îmi mai tîrîi și eu pușta picioarele... Și zici, fiule, că Tian-Fum te-a trimis la mine, nu?

— Da, sean-șen, el! Spunea că dumneata cunoști legende vechi.

— Legende vechi? Da, cumosc. Îmi aduc aminte...

* * *

De o jumătate de oră, bătrînul tot povestea învățîndu-se prin încăpere. N-avea răbdare să fiină la gură microfonul magnetofonului. De aceea, Li Cian-su nu putu imprima nimic, ci își luă stenograame.

— ...de mult de tot, înaintea regelui Hu, din regatul Tin, a trăit într-un sătuc din preajma muntelui Siang-șen un mare învățat pe care-l chema Yo-și-Fo. Într-o zi veni la dînsul o femeie tânără să-l ceară statul pentru copilul ei bolnav. Yo-și-Fo, al cărui nume înseamnă „marele vindecător“, se gîndi o clipă de unde puteau veni bolile în sătucul femeii. După un răstimp de meditație, Yo-și-Fo își luă tolagul și plecă să-l vadă pe micuț.

Copilul avea fierbințeli și convulsii, deci îl era bolnav diafragmul, căci scris este în cartea Hya-yen-king: „dacă vînturile trec cu putere de mucoasele din nas și gît lovesc oglinda din mijlocul pieptului, iar omul se îmbolnăvește. Boala se cheamă Ai-lan-l și vine cu fierbințeli și închircire.“

A stat înțeleptul la capul pruncului, l-a descîntat, i-a dat tot felul de ierburî, dar nu l-a putut vindeca. Atunci l-a spus mamei să-l ducă pe copil la Yue-hwang-pien-cian (Lumina strălucitoare a Lunii), care locuiește peste trei creste de munte, într-o peșteră sfîntă, ca un bodhisavata.

A plecat femeia pe timp de furtună, cu tunete și trăsnete, a trecut printre dragoni, care se băteau și se încolăceau, și, după alina de mers, a ajuns în fața unei grote. Cînd oă între, era să orbească din pricina strălucirii pagodei de cristal care era înăuntru. Acolo, pe un scarn numit Pi-len-le-cha (Nemaipomenită mărișie), picotea un om nemaipomenit de mare, care, dacă s-ar fi ridicat în picioare, cu croșietul capului ajungea în cel de-al treilea cer superior. Era el „Lumina strălucitoare a Lunii“ — „Yue-hwang-pien-cian“, în toată splendoarea lui. Prămurind, femeia i-a spus păcii. Yue a întins degetul cel mic, a luat copilul pe deget și l-a privit binevoitor și înduioșat. Nimeni nu poate fi astfel cînd vede un copil dormind. Apoi l-a apropiat de buze și l-a suflat aer cald ca să-l dea afară pe cel care adăsesse boala. Copilul s-a însănătoșit imediat.

După ce termină ultimele vorbe, bătrînul se așază ostent pe cenăsi (lavița) de lut.

— Dacă vrei, îți mai spun un basm cu un tîrîș și pe urmă să-mi spai dacă și-a plăcut...

Nbi n-apuodă li să-l mulțumescă pentru primul, că moșul, rememîndu-se de perete, începu să-l povestească cu glas stîns pe cel de-al doilea:

— Iată povestea lui Fen-chang din neamul Wan. Trebuie să-ți spun încă de la început că acest neam a trăit în vremurile de demult,

departe de Tibet, pe platourile munților Șu-mir-o, care azi se numesc Kailas.

Ten-chang era atât de învățat încît știa pe de rost „Cele trei Pitaka”, adică toate legile budismului. Cunoștea limba tuturor păsărilor și animalelor încît consătenii lui îl numeau și „Tian-in” — „prietenul cerului”. Într-o zi dintre cele luminate de un soare puternic, plecă în pădure să culeagă fructe, micro sălbatică și ramuri înflorite pentru flul său cel nou-născut. Pe cînd se afla acolo, în sat năvăliră soldații regelui Lavacena, care omorîră toți oamenii, arseră casele și furară vitele de muncă.

Întors acasă, Ten-chang găsi totul pustit; ruinele satului fumegau. Cîteva cadavre ciuntite arătau urmele prăpădului. Desigur că lupta fusese grea, căci în sat trăiau uriași, iar oamenii regelui Lavacena erau mici ca noi. Tian-in se opri în mijlocul satului, acolo unde se afla altarul din strămoși. Se plecă în fața lui și se gîndi la cele pe care trebuia să le facă. Pe cînd stătea el așa, o rață, care scăpase de la prăpăd, îi povesti de-a fir-a-păr cum fusese totul. Trebuia să plece în peștera dragonului, să dezgroape securea cea știintă rămasă din străbuni și să-și răzbune familia și prietenii.

Merse el cam trei zile și trei nopți pînă cînd ajunse la peșteră. Acolo erau mulți Mo-kwei (demoni) care-l împiedicară să ia securea,



o relicvă scumpă și sfântă pe care el o păzeau de mii de ani. Totuși, Ten-chang nu se lăsă, ci, luptând cu demonii, îi învinse și începu să sape pentru a găsi ceea ce-i trebuia. Tocmai când puse mîna pe coada securii, izbucni în fundul văgăunii un stîlp de foc și răsună glasul de tunet al lui Ma-he-șua-ra*.

— Tian-in, tu care ai fost atît de înțelept, n-ai știut să-ți păzești casa de dușmani. Acum este prea tîrziu. Soldații lui Lavacena au fost pedepsiți de mine. Tu trebuie să-mi răscumperi osteneala și să faci un alt popor.

Urmă un tunet, vocea se stinse. Plecă abătut Tian-in. Oamenii din seminția Man nu mai erau. Atunci se însură cu o fată din neamul I, cu alta din neamul Moi și cu alta din neamul mongolilor. Cu cele trei femei a avut 108 copii, care l-au dat 1.111 nepoți. Ma-he-șua-ra avea din nou un popor. Tian-in, acum bătrîn de tot, luă pe cel mai mic dintre nepoți și se întoarse cu el în peștera dragonului. Îi arătă unde era îngropată securea strămoșească și, cînd copilul o scoase și o învîrti deasupra capului, Ten-chang, căruia i se mai spunea și Tian-in, muri. Nepoții îi îngropară lingă secure. Așa a dispărut ultimul urlaș — străbunul tuturor popoarelor din Tibet și din jurul Tibetului, Tian-in, „prietenu cerului“, cel care cunoștea pe de rost limba tuturor păsărilor și animalelor.

Repetînd audiția celei de-a doua legende, după banda de magnetofon, Li Cian-su observă multe asemănări cu datele care-l fuseseră procurate mai înainte de către Bai Sian-jen și vracii care-l furnizaseră mandibula iradiată.

— Ce părere ai, moșule? Vezi, în amintirile celor bătrîni, mai dăinuie existența urlașilor...

— Hei, tinerețe, tinerețe... oftă Bai Sian-jen, eu n-aș fi atît de entuziasmat ca dv. I Doar ce, eu trebuie să vă amintesc? În folclorul tuturor popoarelor este vorba de urlași. Nu văd nici o anomalie aici.

— Nici coincidențe?

— Să vedem ce ne va spune terenul, domnule doctor. Acolo-i acolo!

Tîră a-și potoli avîntul, Li Cian-su era hotărît să-și continue cercetările pînă cînd dovezile ar fi devenit certe. De aceea, chiar a doua zi încă, se suiră într-o mașină și plecă spre satul Luan-Yang, unde nu se ducea cu totul întimplător. În preajma acestei mici localități, existaseră cu ani în urmă cîteva șantiere arheologice pentru paleoliticul din China apuseană. Acolo se și găsiseră destul de multe schelete. Dar mai exista un motiv pentru care Li Cian-su făcea această călătorie. În raionul respectiv, și deci și în acea localitate, domnise, pînă la regimul democrat-popular, o cruntă inapoliere în toate domeniile. În multe sate nu erau folosite decît unelte de lemn sau de piatră, iar plugul de fier era socotit drept o unealtă a diavolului. Gio Si-er, un destolnic etnograf și folclorist chinez, culesese de-acolo mostre de balade și cîntece aproape identice cu cele păstrate în mod întimplător în primele colecții de literatură chineză, colecții care datează din jurul anului 2.000 înaintea erei noastre.

* Denumirea chineză a lui Maha-Ishwara — una dintre cele mai importante zeițe budiste.

Automobilul urea pe coama unui deal netațit și înstrăit de vânturi. Pe acolo, pe un drum de țară, mărginit cu săleți, pătrunseră într-un sătuleț cu fanze clădite din chirpici bătuțit. Era în timpul primului. Rari oameni care umblau prin sat erau, firește, numai bătrini și bolnavi. Ceilalți toți plecaseră la muncă. Umblau îmbrăcați mai toți cu halate albastre cu tivături multicolore.

Cu toate că nu mai era o nouitate, mașina adună în jurul său vreo douăzeci de moșnegi și babe, care se minunau clătîind din cap și astupîndu-și gura cu mina. Bai Sian-jen coborî și se duse înaintea lui Li la sfatul popular al satului. Acolo nu găsi pe nimeni. Cu multă greutate reuși să dea peste un învățător cu care discută îndelung. Cînd dascălul le aduse bătrînilor la cunoștință scopul vizitei lui Li, aceștia riseră timid și neîncrezători.

— Dacă vă spun eu, om bătrîn, că vă veți auzi glasul, întorveni Bui!

— Numai diavolul poate face asta..., morfoși un moșneag printre ghîngiile știrbe.

El Ci-m-su puse în funcțiune magnetofonul și, fără să le spună nimic, înregistrează pe o bandă toată discuția. Cînd banda se termină, tot așa — pe nesimțite — dădu magnetofonului drumul. Cînd își auziră vorbele pe care le rostiseră de-abia cu cîteva minute mai înainte, bătrîni își luară picloarele la spinare...

— Satana !...

— Dragonul !...

— Taurul negru !...

— Raze balaurul !

După ce trecu prima panică, temătorii se întoarseră să vadă mașina diabolică, din care se revărsau atîtea voci — glăsurile lor. O înconfurare curioși și începură să o pipăie. Frica lor se topea, dar rămăsese încă destulă neîncredere. Dină la urmă, aflînd pentru ce au fost chemați; le-a răspuns o bătrînă cu numele de Ai-I.

— Da, uriași au fost și pe aci. Țin minte că bunica ne povestea că de la străbuni se vorbea că prin satul nostru au fost văzuți uriași care coboriseră din munții Tibetului. Da, da, de acolo veneau, din Tibet. Erau ultimii urmași ai neamului Man. Uneori seseau la noi farmaciști din Kuan-Su, din Si-Cuan, Kuan-Si ca să cumpere măselele rămase de la oamenii Man.

— Aveți așa ceva ?

— Mai are Son Nan !

— Nan ?

— Sigur că da... părinții lui au fost mandarini cu glob de bronz aurit. De aceea e „nan“ (cavaler), măcar că n-are după ce să dea apă. E sărac lipit pămîntului.

Conduși de Ai-I, care, pentru prima dată în viața ei, mergea cu un automobil; se îndreptară spre fanza lui Son. Ai-I ora atît de emoționată încît nu fu capabilă să coboare.

Son Nan era un om trecut de 80 de ani, destul de vîoi și prea puțin ramolît. Era atît de slăbit încît părea un sețelet cu bărbăție și mustăți rare. Pe vremuri, în tinerețea lui, fusese vracii cunoscut în toată regiunea. Escurțile sale vindecaseră pe mulți oameni. De aceea era renumit chiar și acum, la adînc bătrînețe.

— Măsele ? M-da... mai am una pe care tare n-aș da-o. Veri, asta a fost a lui Han-Fei, un războinic vestit și e mare cit un ou de porumbel.

— Nici de arătat mi veți să mi-o arăți?

— Așa se poate, cum nu. Incepu să caute într-un dulăpior din împletitură de bambu, din care scobase o eșarfă din mătase roșie. În aceasta era înfășurat un molar identic cu acela cumpărat cu luni în urmă la Șanhai. Nu constitua o noutate, căci vechea farmacopee chineză utilizează asemenea medicamente.

— De unde îl ai, sian-șen Son?

— Bunicii meu l-a adus din Tibet de la o mănăstire, garcă de undeva de pe Iingü Darjeeling.

Li îl aruncă lui Bai Sian-jen o privire plină de înțelesuri. De data aceasta, datele coincideau cu indicațiile pe care le dețineau de mult.

* * *

Cînd Li Cian-su se întoarse la Șanhai, află că în urma referatelor făcute de el și Fin Siao-șan, se convocase o sesiune extraordinară a secției a IV-a a Academiei de Științe. Sosise tocmai la timp, căci în după-amiaza aceleiași zile urma să aibă loc prima ședință.

Deși era încă destul de obosit, Li lăsă orîșica la o parte și începu să-și pregătească materialele pentru după-amiază, căci în ora 3 trebuia să fie la Academie. Ședința se anunța să fie animată. La singurul punct de pe ordinea de zi se înscriseră extrem de mulți vorbitori.

La ora precisă, sala de ședințe era plină pînă la ultimul loc. După cîteva minute, apărură și membrii prezidiului, care luaseră loc în tribuna din față. Erau oameni de știință încercați, mulți cu publicații celebre în toate țările lumii.

— Vom da cuvîntul tovarășului U. Cen-min, directorul Institutului de antropologie, anunță președintele.

U. Cen-min, fost ofițer superior în armata de eliberare, era un om între două vîrste. La timpurile începuseră să-și înflorească ghiocelii. Studiile și le făcuse în două etape sau, cum spunea el, între două bătrîni. Era mărunț, îndesat și vînjos. Cu mersul clătinaț, specific marinarilor, înaintă spre tribuna de unde trebuia să vorbească.

— Vă rog să nu-mi luați în nume de rău dacă cele spuse de mine vor aduce a leotje. Dragii tovarășii, în urma avîntului pe care l-a căpătat știința, s-au făcut descoperiri pe care gazetarii s-au grăbit să le numească senzaționale. Acum putem afirma cu cea mai înaltă tărie că pe meleagurile noastre au apărut cele mai vechi semne de civilizație. Primul om paleolitic, Sinanthropul de la Cijoukudian, cunoștea focul, îl descoperise. În vreme ce Omul din Neanderthal, care a apărut cu mult mai târziu, nu știa să-l folosească. Contemporanul Omului din Cro-Magnon, Omul găsit la Dun-Din, era cu mult mai civilizată, avea unelte mai bine cizelate, bineînțelese tot din piatră și corn de ren. Recent, cercetările colaboratorilor noștri au ecos în jveală noi forme de civilizație paleolitică și noi specii de preomnifent. În fruntea acestor lucrări de seamă, se poate cita și cea a doctorului Li Cian-su, cu privire la existența prezumtivă a Gigantropului sau, cum i se mai spune, Omul zăpezilor. Supunem problema plenului secției, rămîinînd la aprecierea voastră.

n tuturora, dacă este necesar sau nu ca expediția noastră să se alăture expediției complexe internaționale care a fost organizată în Tibetul de sud. Țin să vă anunț că ne vom putea bucura și de sprijinul unei geofiziциene, a tovarăsei Tatiana Tumanova, candidată în științe, de la Harkov. Acum, vă rog să vă înscrieți la cuvînt.

Citeva clipe se făcu liniște, o liniște adincă. Apoi savanții și cercetătorii începură să-și răsfoiască febril caietele de notițe.

— Imi dați voie ?

— Poftim, tovarăse Li Cian-sui! De fapt, dumneata trebuia să și începi să faci expunerea teoretică a problemei.

Li se îmbujoră, se sulă la catedră și, fără să-și ridice ochii spre cei din față, începu să-și răsfoiască și să-și aranjeze hîrtiile. Se vedea bine că este stăpînit de o puternică emoție.

— N-noi, începu el biibîndu-se ușor, cei care studiem cele mai îndepărtate epoci ale vieții, încercăm să pricepem cum se naște și se formează civilizațiile în special, și mai ales să reconstituim propria noastră civilizație. Obiectul cercetărilor noastre este acela de a descoperi prin ce mijloace omul de dinainte de istorie a pregătit civilizațiile istorice; în ce fel, din omul junglei și al cavernelor, s-a născut arhitectul egiptean, astronomul mayas, inginerul roman, poetul grec sau filozoful chinez. Astfel, trecînd prin arheologia istorică, să ajungem de la antropologie la istorie.

De aceea au fost făcute noi săpături la Cijoukudian, au fost dezgropate orașele moarte din Yukatan, au fost restituite istoriei palatele labirintice ale lui Minos.

În primul rînd, pe această scară stă *Sinanthropus pekinensis*, primul din rasa noastră care a știut să fasoneze piatra și să facă focul, nu furat din ceruri de Prometeu sau Amaterasu-Susanoo, ci descoperit de el însuși. Nu mai este cazul să amintim de magistrala escrocherie cu așa-zisul Eoanthrop — Omul Aurorei (sau Omul din Pildtown, după un craniu plăsmuit de Dawson și Woodward la 1911).

Iată că ne apropiem tot mai mult de primele fosile cu certitudinî unane, ulterioare Sinanthropului și Pitecanthropului. E vorba de Omul din Neanderthal, care a trăit în Europa cu 40.000 ani înaintea erel noastre. Era un animal firav și lipsit de rezistență. Nu cunoștea decît unele unelte. Focul îi era încă o enigmă. Din aceste motive a și dispărut, în vreme ce urmașul său, Omul din Cro-Magnon, a devenit tatăl Europei occidentale, a creat o civilizație puternică și statornică, iar cultura lui înaintată a pus bazele culturii paleoliticului european.

În același timp, la noi a apărut civilizația destul de încheată a localnicilor din peștera Șandindun, nu departe de cea de la Cijoukudian. Recent, la Dinjun, la 15 kilometri de albia fluviului Fen-he, s-au descoperit alte fosile vechi, și ele de vreo 100.000 de ani. Din aceste rădăcini înflorite adînc în timp, s-a născut omul chinez. În afară de aceste specimene, care ne sînt bine cunoscute, iată că vin noi date să ne completeze istoria antepaleolitică. Printre acestea sînt multe care au rămas încă vii în memoria popoarelor. Este vorba de uriași, de giganți...

Legendele cu privire la populațiile Man, molarul uriaș atît de frecvenți în farmacopeea indoneziană și chineză, maxilarul pe care l-am comunicat la timpul potrivit, m-au făcut să ajung la concluzia existenței unei rase de uriași — rasa Giganthropilor. După datele

sumare pe care le posed, ei ar fi trăit în regiunea cuprinsă între Izvoarele Brahmaputrel, Gangelui și Indusului, adică în sudul Regiunii Autonome Tibetane. Socot că o cercetare minuțioasă la fața locului n-ar fi decît de folos. Am reuși să umplern golul în evoluția umană de la Sinanthrop la Omul din Heidelberg, am elucida problema atît de controversată a „Omului zăpezilor” și pe aceea a Ramapithecului, pe care eu personal îl socotesc preomnian și nicidecum ominian antepaleolit, cum pretind savanții britanici.

Li Cian-su nu mai așteaptă să contenească aplauzele și plecă spre fundul sălii, zimbînd stîngerit. I se luase o piatră de pe inimă. Spusese tot ceea ce știa într-un stil mai mult decît lapidar. Iși șterse fruntea, care-i era brobonită de sudoare, sorbi o înghițitură de limonadă și, cînd ridică ochii, văzu pe estradă un coleg de-al său care-și pregătea notițele:

— Aș vrea să-l dau o mină de ajutor tovarășului meu. Recent am descoperit un document de o mare importanță al cărui sens nu-l pot pătrunde în întregime. Bănuiesc că e vorba și de o metaforă. Am găsit, printre alte obiecte, la săpătura din Mian-Tang o carapace de broască țestoasă cu o inscripție în stilul „guven”, adică în scrierea veche a secolului al XIII-lea dinaintea erei noastre. Iată conținutul:

„În peștera păzită de dragoni, acolo unde veșnic arde lumina lui Djan-Tai, trăiește uriașul Huang-Ki. Nu te apropia, străine, de lumină căci vei muri. În peșteră să intri numai după asfințit, cînd muntele Șu-mir-o este luminat dinspre apus”.

Aceasta e inscripția. N-am idee ce valoare poate avea. În orice caz, muntele pomenit face parte din lanțul Kailas, din sudul Tibetului. După cum știți, Șu-mir-o este denumirea chineză a muntelui numit de indienii Djayanta Devy. Acum, ca antropolog și arheolog, aș încerca să elucidiez cele scrise pe carapace, comparînd-o cu materialele contemporane.

Li Cian-su devenise dintr-o dată palid. Numele muntelui mai ales i-a dat o verigă nouă, una pe care o căuta de mult. În vechime, deci, se cunoștea existența unor ființe umane de dimensiuni gigantice. Or, toate datele pe care le avea culese pînă în acel moment îl îndreptau spre un singur punct: Tibetul de sud și mai precis munții Kailas. Nu mai putea fi nici un fel de coincidență. Trebuia să plece acolo cu orice risc. La repezeală scrise un bilet pe care-l trimise președintelui secției. Acest fapt îl puse pe jeratic. Nici nu mai luă în seamă cele ce urmează. În sfîrșit, cînd președintele se ridică și ceru să se facă liniște, Li simți cum inima încearcă pur și simplu să-l evadeze din plept.

— Consider, spuse acesta, că avem dovezi suficiente spre a întreprinde o expediție științifică de mari proporții. Este cazul să anunț încă o dată că ne vom putea bucura de ajutorul unor tineri savanți, ca tovarășa Tatiana Tumanova, candidată în științe, Alexandru Merisor, candidat în științe al Universității din București, și, în sfîrșit, Frantisek Sprna, un distins optician aflat în concediu în țara noastră și care dorește să participe la o astfel de întreprindere în calitate de operator cinematografic.

Toți vorbitorii, cu mici excepții, s-au pronunțat pentru organizarea expediției complexe. Acum, că sîntem de acord, vreau să vă

mei aduc la cunoștință că am primit și o invitație. Universitatea din Madras va trimite o expediție cu caracter antropologic și paleontologic în nordul Cașmirului sub conducerea cunoșcătorilor oameni de știință Chandranand Das Purun și profesorul Sir John Reed de la Oxford, însoțit de James O'Flanagan, geofizician. El ne invită să le dăm concursul. Temei lor este descoperirea de noi omizieni, descendenți din Ramapithec, strămoșul oamenilor Tosil din India.

* * *

În timp ce la Șanhai avea loc această ședință, în India se întruneau două grupuri de oameni cu acripii blametrul opuse. Primul grup se întrunise la Lahore, sau mai bine zis se organiza acolo. Erau membrii expediției indiene. La Lahore își completau ultimele date cu privire la documentare, pentru ca de acolo să plece în nordul Himalaiei.

Pe terasa hotelului „Star of India“ se odihnea, întins pe un fotoliu adinc de pâl, un bărbat trecut de 80 de ani. Era destul de înalt și, din pricina slăbiciunii sale, părea deșirat. Ca orice britanic aflat în India, mergea îmbrăcat cu pantalonii scurți, dar avea pulpele înfășurate cu grijă în moletiere. Din acest motiv, cei care-l vedeau nu se puteau abține să nu ridice de el. Lingă dinsul, stătea un irlandez robust, cu părul roșu zburliț și care luma necontent. Un al treilea încheia cercul. Era un indian îmbrăcat în haine ușoare de mătase.

— Cu jeep-ul? Nu mergi spunea cu încăpăținare lunganul. Ce, au dispărut de pe pământ elefanții și caii? Bătrinele mele clofane britanice nu vor trece Gangele decît, rețineți vă rog, în modul adecvat mediului ambiant... m-da... asta-i formula... al peristazel*...

— Dar, sir John!...

— Mister O'Flanagan! Mișloacele moderne denaturează fără nici un fel de discuție sensul paleontologiei.

— Imi permiteți, mister?

— Pardon, săltib Chandranand, sint „sir“... Vă rog să nu uitați! E sângul nobil cucerit de străbunii mei în războiul celor două roze...

— Reflect... sir Reed... mergem atunci cu trenul pînă la stația terminus. De acolo, cu caravana de autocamioane pînă la Handuise, iar pe munte, călare. Sinteți de acord?

— M-da! În fine... Totuși poezia unei astfel de întreprinderi este atricată de aceste mașinării înărătoare care ucid, m-da... capitalul nervos... Acum însă, m-aș duce să vizitez templul maimașelor.

Neextind miel un fel de oblecție, sir John Reed, tăcutul James O'Flanagan și doctorul Chandranand Das Purun se pregătiră de plecare.

* * *

În aceeași dimineață, din orașelul Ambala, plecase în mare viteză spre Srinagar, capitala Cașmirului, o limuzină șofată chiar de Ananda Singh în persoană. Pe bancheta din spate dormeau doi

* Peristază = mediu ambiant.

luși. După ce-au făcut o halcă de o oră într-un sat pentru umplerea cu apă rece a radiatorului supraîncălzit, imuzina porcă din nou și ajunse la Srinagar la miezul nopții. Mașina străbătu orașul în mare viteză și intră cu un viraj periculos în curtea palatului unui mare demnitar.

— Hei, sîr! Am ajuns, făcu Ananda Singh acuturîndu-și pasagerii, care nu-și întrerupseseră somnul decît în timpul mesei.

— Ce-i? Ooh! Unde sîntem?

— La Ismael-Khan!

— Aha! Bine... du-te dormeata și anunță-ne. Cel care vorbea era măruntel și cu o figură destul de spălăcită, pe cînd cetăliat, cu capul încoronat de o coamă leonină, avea o statură afletică.

Pe cînd Ananda se îndrepta spre o intrare a palatului, cel doi se dădură jos din mașină și se întinseră de le trosniră oasele și locheieturile amorțite.

— Cum vrei să te prezint? Joe Strawberry, Glyn Borrowth, Mike Chase, Merick?

— Dă-l dracului, Günther, nu-i nevoie să mă prezinți deloc. O să mă cunoască și fără recomandarea dumitale, oricît de grațioasă ar fi ea...

— Să nu iasă pe urmă vreo incurcătură...

— Incurcătură... ridică pfețist din umeri Strawberry. Apoi îl aținti pe Kriegsfeld cu privirea. Oare nu s-o găsi în cocina asta de porci vreun strop de whisky?

În acel moment, reapăru Ananda Singh însoțit de o gardă formată din patru soldați îmbrăcați mușticolor.

— Poțtți, sîr! Înăștimea-sa vă așteaptă! Cef doi mormăiră ceva și intrară urmași de soldați. După ce trecură prin cîteva încăperi luminate slab, porniră pe un culoar lung și boltit, unde, din loc în loc, erau agățate de perete torțe aprinse.

— O avea harem gorila asta bătrînă? întrebă Strawberry.

— Nici o grijă că nu ți-l pune la dispoziție... răspunse ironic Kriegsfeld.

După cîteva minute, fură primiți de un om îmbrăcat în negru, care-i conduse într-o încăpere destul de mică și sărăcăcios mobilată.

Kriegsfeld își plimbă privirea de-a lungul pereților, în timp ce tovarășul său, așezat comod pe un scaun, își cerceta încărcătorul pistolului, pe care îl completă cu încă două cartușe.

Pe nesimțite, se dădu de o parte o perdea și în cămăruță intră un bătrîn înalt cu părul alb. Figura lui imobilă nu trăda nici o urmă de surpriză.

— Vă salut, domnilor!

— Cu toată stîma, răspunse grav Strawberry, pe cînd Ananda Singh făcu o plecăciune adîncă.

— Am onoarea, domnule ministru!

— Nu mai sînt ministru, Herr Kriegsfeld, răspunse sec Ismael Khan. Să venim direct la chestiune, pentru că vă văd ostensivi. Dumnezeu-voastră doriți să întreprindeți o călătorie în nordul țării mele. După cite îmi amintesc, însă, v-ați instalat undeva pe un munte... Dacă nu mă înșel, e vorba de continuarea cercetărilor fostului dumitale profesor, Karl Wassa, nu? se adresă el lui Kriegsfeld. Dacă mai aveți nevoie de ceva, spuneți-mi... Vă stau la dispoziție...

— Da... ar mai fi ceva... începu Strawberry. Voi vorbi concis

ca în Far West. Primul punct: Ananda Singh rămîne aci la dispoziția dumneavoastră. Va fi omul nostru de legătură...

— Dar...

— Vă rog! Deocamdată vorbesc eu. Al doilea punct: ne mai trebuie... material uman pentru experiențe și... în sfîrșit ultima problemă. Niște nebuni vor să ni se amestece în ciorbă — e vorba de expediția lui Purun, care, colac peste pupăză, i-a anunțat și pe chinezi. Misiunea dumneavoastră, că de ala vă plătește șeful...

— Mister... am uitat cum vă cheamă...

— Spune-mi cum vrei! replică Strawberry brutal.

— Da, parcă Strawberry... Uitați că vă aflați în casa mea?...

— Joe!...

— Tu, Günther, nu te băga, iar tu, mutră tuciuire, se adresa ei lui Ananda, care înghețase, nu mai holba ochii că te pocnesc... Acum să revenim la oile noastre. Sînt în casa duminică, făcută cu banii șefului pentru care lucrezi de 20 de ani bătută pe machie. După ce n-ai fost capabil să oprești măcar telegrama trimisă de indienii la Șanhai, vrei să mai joc de bucurie? Vezi să nu dansez jocul scalpului, că... n-o să-ți convină... Poruncește să-mi dea whisky!

— Aveți aci de băut...

Strawberry se repezi avid spre un dulăplor mascat în zid. Luă o sticlă și-și umplu un pahar. Trase o înghițitură și imediat o sculpă pe jos:

— By devil*. Ce-l poșirca asta scirnavă?

— Whisky cu sirop de banane! surise Ismael Khan.

— Ascultă, bărbosule, dacă-mi făceai asta în țara mea, te sco-teau din tavernă ciuruit. Te rog să nu-mi mai umbli cu figuri de astea, că nu le înghit...

După ce bău whisky-ul adus de un lacheu, Strawberry se mai liniști puțin. Kriegsfeld se retrăsese într-un colț cu Ananda Singh și Ismael Khan și vorbi ceva cu ei în șoaptă și foarte repede. Conversația avu loc în limba cașmiriană.

— Ce tot bodogăniți acolo?

— S-a făcut, Joe! îi atacă oamenii lui Ismael Khan la trece-rea prin strîntoare.

— Și dacă vine expediția chineză...

— Să ajungă întii pină aci... vorbi demnitarul cașmirian la fel de ironic, cum o făcuse de la bun început. Eu însă v-aș sfătui să plece careva dinire dumneavoastră la Lahore. Atacul, Herr Günther... mai tirziu...

*
* * *

Ploua cu găleata, așa cum numai la tropice poate să toarne. De două zile, locatarii hotelului „Star of India” nu-și părăsiseră camerele. Bineînțeles, oamenii de afaceri, care trebuiau să plece în oraș, leșeau însoțiți de un „boy” indian care ținea densupra lor o uriașă umbrelă. Totuși, chiar sub protecția ciupercii de pinză, puhoiul de apă îi pătrundea pină la piele, iar picioarele îi se afundau în clisa groasă amestecată cu bălegarul vitelor sfinte, care, ca și la Bena-res, circulau libere prin tot orașul.

Tocmai într-o astfel de zi, sir John își găsi de lucru la muzeul orașului, de unde se întoarse murat și plin de noroi.

— Hm! Oraș barbar... porcările!... hombănea ei în timp ce se spăla. Să nu poți să circuli în oraș din cauza murdăriei. M-da, în fine!

Soneria țiri scurt. Sir John, pe jumătate dezbrăcat, se încălță în fugă și se duse lipăind spre ușa pe care o întredeschise. În fața lui se afla un individ bine legat, elegant, dar deosebit de palid. Individul avea o pereche de mustăți și o barbă de-a dreptul intricoșătoare.

— Domnul doctor Reed?

— Cu cine am plăcerea?

— Michael Chase e numele meu. Am venit să vă rog să-mi dați un sfat, o mină de ajutor...

— Un moment, vă rog, spuse bucuros sir John. Un singur moment, să mă îmbrac!

După ce-și trase pe el un halat și se încălță omenește, își invită ca un gest larg interlocutorul.

— Domnule doctor, am febră quartă și, cum am văzut numele dumneavoastră, celebru pe cele patru continente, înscris în registru, am venit să vă rog să-mi dați o consultație.

— Mă iartă, domnul meu, făcu sir John grav. Nu sint medic. Profesiunea mea e paleontologia, studiul animalelor pre și protolsitorice. Dar de vindecat, fără nici o îndolală că vă pot vindeca... L-am întors din infern chiar și pe principele de Luxemburg...! Cunosc vechi și infailibile metode brahmane...

— Aaa!... formidabil!... rosti Michael Chase cu voce tremurătoare. Celebrul sir John Reed... descoperitorul...

— ...osuarului* din Amadumba, Karmadji, etcetera etcetera...

— ...exact, etcetera etcetera... Cum de nu v-am cunoscut până acum? Eu, geograf, să nu vă fi cunoscut?! se lamentă Chase. Nu-mi poate fi iertată o asemenea greșală. Acum însă vă rog să mă socotiți nu numai printre admiratorii dumneavoastră...

— Ooo!

— ...ci și printre prietenii...

— Desigur, dragă colega... Și, cum vă spuneam... cunosc medicina veche indiană... Vă prepar imediat o băutură! Vă spun sincer... e pe bază de plante, dar... vezi, asta n-au știut-o nici măcar brahmanii. Eu pun — nota bene! — încă ceva... să nu vă mire... citeva coleoptere și arahnide... Dacă nu doriți, nu vă pun...

— Mă rog, dacă țineți neapărat... vă stau la dispoziție, răspunse galeș Chase.

— Atunci, scuză-mă te rog...

De cum părăsi bătrînul camera, figura lui Chase se transformă dintr-o dată. Deveni aspră și o cută i se încrustă pe frunte.

— Cine naiba știe ce porcărie mi-o da să beau...! Dar lasă, îl pun pe dumnealui să bea intil și pe umă văd eu... Cu o mișcare de expert, trase la repezeală un carnet care se vedea ieșind din buzunarul hainei lui sir John agățată pe culer. Il parcurse o clipă și, cu aceeași dexteritate îl puse la loc. Erau numai notele de cheltuială. Apoi mina i se strecură înăuntru hainei. Prin căscătura buzunarului, întrevăzu planurile expediției. Înainte însă de a le scoate, ușa se deschise. Chase își scoase fulgerător batista și prinse a-și șterge de pe frunte o transpirație inchipuită.

* Osuar — morimint colectiv.

— Să bei acum cit e fierbinte!... îl îndeamnă părintește sir John.

— Nu e rea?

— Nooo! Uite, dacă vrei, sorb și eu din ea.

— Chiar te rog!

După ce-și muie buzele, englezul se schimonoseală a greață atât de efocvent încât dacă n-ar fi fost mai puternică dorința de a rămâne pentru a pune mina pe documentele rivnite, Chasa l-ar fi zvrilit bătrînului băutura în obraz. Totuși, stăpînîndu-se, ba chiar cu o figură zimbitoare, luă ceașca în care pluteau coji de fructe, scoarță de copac, iar pe fund niște gîndaci și pîlînjemi opăriți.

În mod mecanic, cu dexteritatea lui de vechi băutor de whisky, Chasa dădu pe gît cam o treime din lichid și, poruncitor, îi întinse lui sir John cana înapoi:

— Ia-o de aci! se zbirîi fioros Chasa. Apoi strecură printr-o dinji. N-o să ți-o iert, fil sigur!

— Pardon?

Și de unde pînă atunci fusese hotărît să pună mina pe documente, deodată își ni în picioare și liriî laconic:

— Vă mulțumesc!

Se întoarse pe călcîie ținîndu-se cu mina de gură.

— Cu plăcere... cu plăcere... răspunse sir John surizător.

*

* *

Îngrijitoarea etajului la care locuia sir John blestemă apoi mult timp pe vizitatorul savantului paleontolog pentru murdăria făcută pe toată safa.

*

* *



Seara, cind ploaia părea că se mai temperase, sir John, O'Flanagan și Das Purun coborîră în clubul hotelului. Singur la masă, arborînd o figură jalnică, stătea într-un colț noul prieten al lui sir John.

— Aaa... dragă colega Chase... Vino la masa noastră!

— M-da, mulțumesc, mi-ai accota aruncîndu-i palmeologului o privire asasină. Se ridică grool, apoi, sîmbînd strîmb, se îndreptă spre masa celor trei.

— Cum te simți?

— Mult mai bine... Mai bine... Așa că miine voi putea pleca spre Tibet...

— Unde?

— Spre Tibet..., răspuse Chase mîngiindu-și barba. Dumneavoastră unde plecați?

— Cam în aceeași direcție... răspuse imediat O'Flanagan. Dar nu atît de repede ca dumneavoastră. Mai rămînem aci cel puțin o lună.

— Totuși, mister O'Flanagan, dacă primim...

— Durează, sir John, durează, accoatui și Purun, căruia nu-i făcea plăcere, ca de altfel nici lui O'Flanagan, ca primul venit să-și bage nasul în lucrările lor.

Amîndoi știau din experiență că nu era recomandabil să discute cu orice necunoscut problemele care-i frământau. O vorbă scăpată și ideile lor puteau ajunge în mîna cine știe cui... Din acest motiv, celor doi savanți prezența lui Chase nu le făcea nici o plăcere...

— Îmi pare rău, v-aș fi însoțit o bucată de drum. Dacă mai zăboviți o săptămînă, v-aș mai putea aștepta...

— O... o săptămînă... Dar de ce să ne așteptați? Noi ne îndreptăm spre munți...

— Altin Tag..., făcu repede Purun.

— Cîm Altin Tag? Kaias... M corijă sir John de-a dreptul indignat.

— Ei, oțtă Chase opărit ca vulpea lui Esop. Eu nu vă pot însoți acolo, ridică însă din umeri. Din intîmplare, cu chiar plece spre Altin Tag... M-ar face însă bucurie să ne mai întîlnim.

*
* * *

Strawberry rămăsese la fel de palid precum se prezentase lui sir John Reed. Tenta căpătăie de la vopseaua cu care „se făcuse palid“ nu se ștersese însă, ci se adăugase paloarei căpătate în urma „tratamentului brahman“. De două zile, de cînd se întorsese de la Lahore, unica lui preocupare a fost somnul și whisky-ul. În timpul în care se îmbăta, destășura un pomelnic atît de bogat de injurături și blesteme încît cel mai netrebnic „traper“ din strălindurile Arizonei s-ar fi holbat scandalizat de atîta imaginație.

Acum, stătea în capul oaselor și mîngîia cu duioșle o sticluiță de gin. Pe un fotoliu de pal, de lîngă el, se tolănise Kriegsfeld.

— Te-ai trezit, Joe? Putem vorbi o clipă?

— Ce vrei?

— Trebuie să plecăm, asta vreau. Am aranjat totul. Aparatele au ajuns sus la peșteră, ușile mecanice și trapele au fost aranjate, rămîne numai să ne punem în mișcare...

— Hindușii pleacă peste o lună, chinezii nici n-o să ajungă... Și în fond, eu vreau să mai stăm aci. Avem tot timpul. Tu, dacă vrei, n-ai decît s-o întinzi. Eu mai am ceva de lucru aci... În har-remul Khanului...

Kriegsfeld se ridică și, vădit iritat, părăsi camera bufnind ușa de perete. Rămas singur, Joe încercă să adoarmă din nou. Se per-peli cînd pe o parte, cînd pe alta, dar nu reuși nici măcar să ați-pească. Bău o cafea neagră tare, care-i mai alungă aburii alcoolu-lui și, clătîndu-se, se îndreptă spre salonul lui Ismael Khan. Era plictisit. Socotea că Günther are totuși dreptate. Dacă erau toate pregătite, ar fi fost într-adevăr mai bine să plece...

— Să trăiești, bărbosule! Ți salută el pe Khan. Ai aranjat oa-menii?

— Bineînțeles, prea iubite domn! A rămas însă un singur amă-nunt de pus la punct...

— Ce amănunt?

— Vezi, mister Strawberry, finanțele nu-mi ajung pentru plata celor din tribul Mulalaka... E vorba de escorta care vă va însoți... Mi-e teamă să nu aveți vreo neplăcere pe drum.

— Nu, zău? făcu Joe ironic. Ai primit toți biștarlii... Ce mai umbli cu fofirlica? Crezi că se prinde?

— Atunci nu veți pleca... rosti posomorit Khanul.

— Șefule, te joci cu propria-ți scăfirlică! Observ, continuă ame-ricanul privind-u-și țintă, observ că ai un scalp minunat care l-ar face plăcere și lui Manitu... Eu plec astăzi, și oamenii pe care vreau să-i iau mă vor asculta ca niște mielușel... N-am nici o teamă...

Cu un zîmbet imperceptibil de superioritate, Ismael întinse mina spre un buton. Se auzi țiritul scurt al unei sonerii și aproape imediat năvăli în marele salon o trupă de oameni perfect înarmați.

— Discută cu ei... Eu nu pot face nimic! Să hotărască singuri!

De data asta, Joe Strawberry începu să ridă în hohote țînîndu-se de burtă:

— Mă, tu ăla, se adresă el unui mulalaka înfășurat pe cap cu un turban enorm. Fă-te mai aproape. Încă un pas, băiatul tatei!

Indigenul nu apucă să facă pasul, că imediat răsună bubuitura unei împușcături. Moțul de pene din virful turbanului, retezat net de glonteale lui Strawberry, zăcea pe pămînt la picioarele lui. O clipă, toți rămaseră năucii, apoi, făcînd rapid stînga-mprejur, se bu-luciră spre ușa prin care intraseră.

— Stați! răcni iar Strawberry. Zăpăciți, se întoarseră în sală. De data aceasta, aventurierul își infundă miinile în buzunare și, scoțîndu-le cu un gest de prestidigitator, aruncă prin încăpere doi pumni de anasi și rupii de argint. A doua oară se născu o invăi-mășeală, de data aceasta și mai mare decît prima dată. Viitorii membri ai escortel se băteau pentru fiecare băncuță.

— Vezi, bărbosule? Cu zevzecii ăștia vrei să mă șantajezi! Nu merge! Te credeam mai deștept. Dacă vreau, îi și pun să te lege și poruncesc să-ți taie capul.

— Cu toate astea, și eu dacă vreau, nu veți pleca, se încăpățîină Ismael Khan. Și, fără să piardă o clipă, răcni un ordin în cașmi-rlană.

Lăsînd neculeși ultimii pitaci, năimiții se repeziră pe neaștepta-tate spre Strawberry cu armele gata să dea ultima lovitură.

— *Hands up! Udjai ula!* răsună din spatele lor vocea calmă și hotărâtă a lui Kriegsfield. De după o perdea grea de brocart, apăruse Günther însoțit de Ananda Singh. Pe podeaua de mozaic zăngăniră strident armele aruncate de oamenii lui Ismael.

— Ordonă-le să plece! porunci rece Ananda, ai cărui ochi luceau ca ai panterei.

După cîteva clipe, în salon rămaseră numai protagoniștii principali. Figurația leșise minată de automatul indianului.

— Acum între noi, gorilă nemernică! scriși furios Strawberry.

— Stai, Joe, aranjez eu!

Kriegsfield își puse pistolul pe masă cu țeava îndreptată spre Khan.

— Ismael, noi ne cunoaștem din '29. De ce să ne certăm, o luă el cu binișorul. Cît mai vrei?

— O sută de mil!

— Patruzecișicinci!

— Nu, o sută!

— Imposibil mai mult de patruzecișiopt!

— Să zicem... nouăzeci...

— Cincizeci...

— Sub optzecișicinci, nici un cent...

— Bine, să batem palma la cincizecișitrel...

— Stai, Günther! interveni Strawberry.

— Ai răbdare... Deci într-o săptămînă ai cincizecișicinci și cu asta basta... Mai mult nu mai dăm!

O lucire stranie îi licări în ochii căprui. Părea un lup care, avîndu-și prada, căuta bucata cea mai bună pentru a o rupe mai întîi.

— Dacă imi dai șazeci, oțtă Ismael Khan, sint de acord.

— S-a făcut! cedă Günther. Pregătește totul pentru mîine dimineață! Ananda, după cum am stabilit, rămîne aci. Legătura cu noi și cu „șeful“ o va face el.

* * *

Seara, pe cînd toți jucau bridge pe terasa palatului, veni înspăimîntat, cu fața scaldată în sudoare, unul dintre oamenii de încredere ai lui Ismael Khan.

— Măria ta!

— Ce-i, ce s-a întimplat, Mamed?

— A dispărut...

— Cine?

— Caseta cu diamantele doamnei kasehi!*

— Hoț netrebnic!

Ismael Khan sări în picioare galben ca și ceara. Tulburarea îi se citea pe față, dovădînd că primise o lovitură cumplicată.

În schimb, Strawberry sorbea ca niciodată un pahar cu sirop parfumat cu jasmin.

* * *

* Dimineața, pe cînd Kriegsfield și Strawberry plecau spre cul-

* Kasehi — favorită.

ma veșnic înzăpezite ale munților Kailas, Ismael Khan își mai plîngea pierdutele nestemate ale favoritei sale.

Drumul pînă la muntele Iul Djayanta Devy sau Muntele de Cristal, cum îi mai spuneau cașmicienii, dură puțin. Îi făcără în Jeep-uri. Sas, la peșteră, erau așteptați de Djailar, un nepalez puternic, pe care Ismael îl-l dăduse ca ajutor și supraveghetor al lucrării. Cu mîndria unui constructor, acesta le arătă ușile mascate din stinca de granit, care se deschideau și se închideau la o simplă apăsare de buton, trapele, coridoarele fără de sfîrșit care nu duceau nicăieri. Se construise acolo un adevărat labirint, în mijlocul căruia se afla o mare peșteră centrală, apărată de ochii oricărui vizitator înoportun. Acum, plăcile de material plastic care îl acopereau peretele dădeau văgăuinit aspectul unui laborator de alchimist modern minus retortele de rigoare. În încăperea centrală, se afla un enorm tablou de comandă de unde erau dirijate aparatele laboratorului, erau semnalate toate mișcărilor de pe căile de acces spre laboratoare, iar într-o nișă special amenajată era instalată o mică pilă atomică.

Într-o sală alăturată se afla aparatura pentru izotopi, în alta o mică sală de operații, apoi camerele celor doi prospectori și, în sfîrșit, în fund — o văgăună cu cîteva grote închise cu gratii groase de fier. Acolo, după spusele lui Kriegsfeld, urmau să fie ținute animalele de experiență.

Günther îl trase la o parte pe Djailar după ce vizită toate încăperile.

— Ce-ai făcut cu oamenii? I-ai lichidat? M întrebă el în șoaptă.

— S-a făcut, șefule!

— Bine! Cîți au mai rămas?

— Optsprezece!

În acest timp, Strawberry controla depozitele de muniții și alimente. Pătrînd mulțumit de rezultat, poruncă să se scoată de acolo cîteva lădițe cu sticle de saké și arac, două feluri de rachiu foarte tare denumit și rachiu de orez, un baiot cu pemmican și altul cu alcool curat.

Cînd Günther se reintîlni în sala mare cu asociatul său, începu pe surprînsul văzînd perspectivele unul ospăț în plină desfășurare. Ca să nu pară lipsit de mărinimie, dăruî și el o ladă cu conserve și, după vreo oră, cînd la ordinul său cîteva oameni din escortă se întoarseră cu doi berbeci proaspăt vînași, se încinse un baiam care l-ar fi lăsat gura apă și lui Pantagruel*. Spre miezul nopții, cei treizeci de oameni din escortă și muncitorii rămași sus zăceau beți crișă pe lespezile peșterii. Singurii treji erau Strawberry, Kriegsfeld și Djailar.

— Günther, e gata! Văstă rînjind Joe.

— În regulă! Djailar, trezește cum știi doi gealași și du avortonul ăsta al umanității acolo unde ți-am spus.

Mai mult singur, Djailar cără pe cei aproape cincizeci de oameni în văgăuinit despre care se spunea că vor servi pentru experiență. Treaba era făcută. Acum începu un al doilea ospăț la care participau numai cei doi aventurieri.

* Pantagruel — uriaș legendar, erou al celebrului roman scris de Rabelais „Gargantua și Pantagruel”.

Intr-un compartiment de clasa întâi a expresului Pekin-Şanghai, călătoreea Tania Tumanova, însoţită de un băieţag de vreo 18 ani.

— Tania, ce erozi, ce întoarce băţatul spre ea, v-am afla oare vreo veste despre Iurii? Că doar de la Şanghai a dispărut...

Tania, care era confundată în lectura ultimului număr din comunicările Academiei de ştiinţe a Republicii Populare Chineze, tresărl.

— Ce-al spus, Peta?

— Uf! De ce nu eşti atentă cind vorbeşte omul cu tine?

— Iartă-mă, omule, dar trebuie să mă pregătesc pentru expediţie. Ce voi ai să ştii?

— Te-am întrebat despre Iurii, repetă Peta cu glasul scînt.

— Poate-l vom vedea. Măe tare dor de el. Doar măe singurul frate.

Tania oftă şi proferea să privească îndelung aceluşorile din

ale tavanuştilor care se profilau în zare spre fărnelul mării.

Intr-un tirziu, îi răspunse:

— Crezi că măe nu măe dor? Şi eu măe zburdium ca şi dnu.

Ar fi minunat să aflăm ~~asta~~ despre Iurii...

— Vezi, Tania, mai bine luam avionul, trenul merge mult prea

incet. Aşa însă, în loc să îi zburat în zece ore pînă la Şanghai, tre-

bule să ne tirim trei zile.

Se innoptase. Peta adormise. Tania se plimba îngindurată pe

culoar lumind ca o începătoare o ţigarată ~~chitesească~~ primită de

la un vecin de compartiment. Privirile stăruitoare ale unui dînăr

şvelt cu păr castaniu şi îmbrăcat într-un trening o îrtau. Se aşte

la ea ca la o veche cunoştinţă, ba chiar, în un moment dat, îi şi

zimbă. Asta era prea de tot! Tania facnal se gindea cum ar fi

foşt mai politicos să-l repeadă, cind dînărul se apropie cu îndele-

neală şi o întrebă:

— Ce mai faceţi?

— De unde măe cunoşti?

— Văe cunosc şi încă destul de bine. Că dumneavoastră ~~me~~

măe cunoaşteţi nu măe miră. Era şi normal.

— Mai normal ar fi să-ţi vezi de drum...

— Asta o şi fac. Deşi lată-ne împreună!

— Uite ce este, domnule... N-am nici plăcerea, nici dorinţa să

văe cunosc...

— În cazul acesta, sint dezolat că va trebui totuşi să măe ai

multă vreme în apropiere.

Şi, luind o poziţie marşială, rosti grav:

— Permiteţi-mi să măe prezint: sint Alexandru Melşor, speo-

dog, candidat în ştiinţe.

Faşa Taniei se destinse şi izbucni în ris:

— Cum de ru-ai identificat? spuse ea de aată dată pe un ton

prietenos. Doar nu sint stalactită...

— După „Komsomolskaia Pravda"... Era un reportaj, fise minte

şi acum, pe pagina a treia, stînga sus, despre metodele rapide de

prospectare a zăcămintelor de molibden şi wolfram. Splendidă foto-

grafie! În primul moment am crezut că văd chipul Larionovei...

Pe obrazul Taniei sursul pieri. Întinse mina și spuse cu răceală.

— Iată deci că ne-am cunoscut. Nădăjduiesc că vom avea o colaborare fructuoasă. La revedere!

Și turtind în scrumieră țigara, se întoarse și intră în compartimentul ei.

Capitolul II

Unde Petea Tumanov recunoaște că este un om fără suprafață. Revenindu-și din modestie, Petea își enumeră virtuțile. O idee teribilă îl face să se resemneze brusc. Condițiile capitulării. Petea cauzează o catastrofă a aviației teledirijate. În care se vede ce se întâmplă când un scriitor se înfîlnește cu eroul său pozitiv. Scriitorul își fotografiază „eroul”. „Eroul” se îndrăgostește de o micuță chinezoaică și dobândește libertatea mult visată.

Petea Tumanov mergea bosumflat alături de cumnata lui, iar în clipa când se deschise poarta taberei, mintea băiatului prinse a gonii febril. O strinse de braț pe Tania, dar n-apucă să rostească nici un cuvânt, căci însofătoarea lui îi atrase atenția asupra fericii parcuri pe care-l străbăteau.

— Nu-l așa că-i minunat?!

În clipa aceea însă, lui Petea nu-i spuneau nimic nici codrii umbroși, nici sălciile care-și muiau frunzișul în apa imbiețoare a lacului. El știa că va fi lăsat în tabăra internațională de pionieri din Șanhai aproape două luni de zile, și gândul acesta îi se părea insuportabil. Dacă la sfârșitul anului școlar îi s-ar fi propus acest lucru, ar fi fost din cale afară de fericit, doar nu orice băiat de 13 ani are prilejul să stea atîta vreme în China. După ce aflase însă că Tania va porni într-o expediție în Tibet, Petea nu mai avea nici o bucurie să rămînă „inactiv” la Șanhai. Tot farmecul pe care trebuia să-l aibă familiarul ceremonial pioneresc săvîrșit în acel cadru exotic era adumbrat acum de fantasticele aventuri ale Taniei, cu atît mai fantastice cu cît el, Piotr Tumanov, nu va lua parte la ele.

— Tania! Își modulă el glasul pe notele cele mai elocvente. Nu ți se rupe inima să mă lași așa, singur?...

— Ar putea să-ți fie rușine! îl apostrofă aspru Tania, căreia de fapt îi se rupea inima că se desparte de „micuțul ei Petenka”. Cum poți susține că vei fi singur cînd te afli printre prieteni?...

— Prieteni, prieteni, dar la gîndește-te și tu! scoase băiatul noi accente sfîșietoare. China are o suprafață de zece milioane de kilometri pătrați, iar eu doar o înălțime de 1 metru 53!

Dacă detașamentul său de la Leningrad ar fi auzit tonul cu care „vajnicul comandant Pit” se vîlcărea, ar fi avut, preț de cel puțin trei săptămîni, o suficientă materie primă pentru cele mai nîmicitoare manifestări satirice.

— Ești un prost! nu se putu stăpîni Tania și rise; apoi îl trase spre pieptul său și-l sărută pe frunte. Dar Petea, care știa ce duș-

man primejdios și îndărătnic are, nu avea deloc sentimentul victoriei. Într-adevăr, urmă — ce ar fi pulul urma — o dojană.

— Ce legătură are suprafața Chinei cu înălțimea ta? Asta-l o comparație de om înapolat!

— Ba e o comparație bună, numai că m-am grăbit. Ți-am spus înălțimea ca să-ți dau o imagine a suprafeței. Ce suprafață poate să aibă un om cu o asemenea înălțime!

Și Petea făcu o strimbătură plină de dispreț față de propria lui suprafață.

— Ești mic!? făcu Tania, de parcă atunci ar fi înțeles pentru prima oară ce voia bălatul.

— Da, sînt mic și tu mă lași singur în marea Chină, accentuă el pe penultimul cuvînt.

— Ei, vezi de ce nu-l nimic de făcut? Fîindcă ești mic. Cum o să trag după mine un șinc cu o înălțime atît de înîmă, un copilăș care nu știe să facă o comparație ca lumea și care se sperie de cîteva milioane de kilometri pătrați, deși acolo se află sute de milioane de prieteni?

Petea își dădu seama plictisit că de pomană își bătuse gura: drumul pe care apucase era greșit. Își lăsă rucsacul jos și, ridicîndu-și privirile spre cumnața lui, spuse fără să clipească:

— La drept vorbind, nu sînt chiar atît de mic.

Tania rise:

— Aha, te-ai răzgîndit!

— Ba deloc! Doresc din tot sufletul să mă lei cu tine.

Glasul îi era acum deosebit de hotărît.

Față de această bruscă schimbare de registru, Tania nu spuse nimic, ci răspunse prin fapte: luă rucsacul și porni mai departe.

— Nici tu nu crezi că sînt chiar atît de mic, îi strigă necăjit din urmă Petea. Parcă nu știi! Cine l-a salvat de la înec pe Mișa Volghin? Petea. Cine a luat premiul pentru cel mai talentat cîine dresat? Tot Petea. Dar cu textilistul scoțian cine a vorbit în limba lui Swift? Iarăși Petea. Dar poate că în munca organizatorică Petea nu se pricepe. Ba se pricepe! N-a luat detașamentul său steagul pentru „Impresionanta cantitate de pește pescuit după metodele proprii”? Și cine e cel dintîi pionier care a călătorit cu motonava „Iosif Stalin” și a străbătut cu ea cinci mări? Din nou Petea! Și asta fîindcă Petea e Petea, mic la stat, dar vesel, inimos și chiar modest cînd nu este provocat...

Apoi atacă notele joase ale dezolării:

— De altfel, să știi că sînt profund dezamăgit. De trei luni de cînd am aflat că vei întreprinde expediția asta, am tot citit și studiat cărți în legătură cu Tibetul. Și pe Prjevalski, și pe Hus, și pe Iukov, și pe Sven Hedin, tot ce am găsit la bibliotecă... Cred că din punct de vedere etnografic sînt mult mai bine documentat decît tine... Ți-aș putea fi, fără îndoială, de un neprețuit ajutor... Dar, Tania, de ce nu-mi răspunzi?

Vă inchipuiți că în fața unei asemenea desfășurări de forțe și argumente, orice răspuns ar fi fost zadarnic.

— Nu crezi că ar fi cazul să te răzgîndești? propuse deodată bălatul.

O clipă, Tumanova se simți ca un aviator care pierde din înălțime. Fără doar și poate, îi va fi tare dor de împielitatul de Petea. Și la urma urmei, trebuia să recunoască faptul că bălatul era in-

te-adevăr un omuleț, îndrăzneț, inteligent și întreprinzător. Mi verificase de atâtea ori, iar la început, deși nu-i spusese, avusese de gând să-l ia cu ea. Dar expediția în Tibet însemna totuși o grea încercare chiar pentru un om matur; dar mi-te pentru un copil, oricât ar fi el de isteț și călăt. Așa că, pentru a-și da un oarecare timp de gândire, îi răspunse cu băceală:

— Ce să-ți spun! Cred că l-ai umple de invidie pe orice agent de publicitate american care ar dori să facă reclama unei noi gume de mestecat sau unui proaspăt praf de strănutat.

Și Tania arătă disprețuitor cu mina în zare, unde fostul hotel „Broadway-Mansion“ se profila plin de o șipătoare trufie, într-un vulgar contrast cu grațioasa prăvălie de stampă a grădiniții în care se aflau acum.

— Mă jignesc!

— Nu vreau să te jignesc, îi răspunse mai blând Tania. Dar dacă tu reușești la testările nepermise...

— Ce să fac dacă și tu ești o înăpăstiată?

Ultimele replici avură darul să reîncarce brusc atmosfera, și Tania își dădu seama că nu e bine să-l ia pe băiat în expediție.

— Te las aici nu din înăpăstare, ci fiindcă socotesc că așa este mai bine. Deocamdată eu port grija ta, iar tu trebuie să fii disciplinat și să mă ascuși.

Petea o ascultase mohorit cu capul în pământ.

— Sau crezi că ar fi fost mai bine să te urc într-un avion și să te trimit la Leningrad, seacă?

— Nu! exclamă iute: sf cu convingere Petea, care vedea că n-ar fi avut nici un rost să se realizeze această amenințare exprimată deocamdată doar sub formă interogativă.

— Măi, ales că te vei distra foarte bine și aci!

— Da, da! se strămbă el de păcă ar fi luat cea mai amară doctorie din lume.

— Uite, de pildă, ce frumos se joacă pionierii ăstia!

Și Tania îi arătă niște copii care stăteau la marginea unui mare bazin:

— Vezi cargobotul de cotă? E condus de la distanță...

Între-adevăr, nava era teledrăjită de la o masă de comandă din apropiere:

— Eii parcă n-am mai văzut de astea..., început, blazat, să facă mofturi Petea. Deodată însă două cuvinte îi se opriseră în minte: precum, după ce privești o lumină puternică, imaginea strălucitoare îi stăruie pe retina chiar dacă ai închide ochii. „De la distanță! De la distanță! De la distanță!“. Cuvintele astea începură să-l obsedeze și o idee năstrușnică prinse a crește în creierul său. O idee într-adevăr teribilă, care-i făcu inimă să bată cu viteza luminii, iar obrazul său se înroșească și să-i se albească pe rind:

— Bine! rosti răspicat și ferm puștanul. Bine!

— Ce, bine?

— Rămân aci!

— Și ce te-a lăsat să te hotărăști așa, deodată? Il certată nu fără o oarecare îngrijorare cumnată lui. I se părea curioasă această neașteptată capitulare necondiționată.

— Am primit rînd, cred că o să mă distrez destul de bine și aci, apoi am ostenit să lupt cu morțile de vînt ale hotărîrilor tale deîntîi;

În al treilea rînd, trebuie să restabilesc demnitatea mea stîlcită și, în sfîrșit, nu strică să încurajăm dezvoltarea spiritului de disciplină...

Cum, în timp ce dobîta aceste motive, Petaș citea pe chipul Taniei o vădită neîncredere, se grăbi să adauge:

— De altfel, nu te las să pleci dacă nu-mi făgăduiești ceva.

Își dăduse seama că doar palmînd condiții ar fi motivat resemnarea lui de a rămîne la Șanhai și ar fi putut înfățișa astfel anumite bătăuie încolțite în inima Taniei.

— Ei, ce vrei să-ți făgăduiesc? îi întrebă cumnată-sa nu fără o oarecare bucurie.

— Să-mi promiți că-mi vei stinge din locurile pe care le vei străbate toate florile, toți fluturii, toate arbuștele și toate jușărlile mai interesante...

— Și ce înțelegi tu prin „mai interesante“? îi cercetă cu prudență Tania.

— Ei, dacă întîiești o floare care înfloarește să spunem o dată la o sută de ani, s-o culegi! Dacă dai de un fluture din cale afară de ciudat colorat, să-l prinzi! Dacă găsești un cristal extraordinar, să-l iei! Dacă vei afla că un copil are un fluier grozav sau o praștie nemaivăzută, să-l rogi să-ți-o dea!...

— Crezi că atîta treabă n-am deocît să ațerg după fluturi și după fluier? oftă Tania.

— Așaaa! continuă nepăsător bălatul. Cînd vei ajunge la Lhasa, vreau să-mi trimiți o scrisoare de cel puțin douăzeci de pagini, în care să-mi povestești tot ce ți s-a întîmplat mai deosebit.

— Și dacă n-o să-mi se întîmple nimic deosebit?

— Cum să nu ți se întîmple? Trebuie să ți se întîmple. Căci dacă totu-i obișnuit, de ce nu m-ai lua și pe mine? o întoarse viclean Petaș.

— Ai dreptate, mi se vor întîmpla, desigur, lucruri curioase! conșimți Tania, gîndindu-se inciudată: „Uite cum te mai fac copiii ăștia să spui minciuni!“



Ideea care-i venise lui Petaș era pe cit de atrăgătoare pe altă de simplă: s-o steargă singur la Lhasa. El știa că Tumanova trebuia să se mai întînească cu niște tovarășii și abia după aceea va lua drumul Tibetului. Așa că era posibil, gîndea bălatul, să ajungă acolo cam în același timp cu expediția. N-avea nici o îndoială că, văzîndu-i Isprava, Tania îl va lua bucuroasă mai departe cu ea măcar pentru a se asigura împotriva unor noi surprize din partea lui.

Înțeleapta lui cumnată avusese însă grijă, înainte de a-l părăsi, să pună o vortă bună pe lingă directorul taberei. Îi atrăsese cu delicatețe atenția că n-ar fi exclus ca băiațul să înceapă să se plictisească dacă nu i se va da o activitate interesantă. Petaș chiar să facă cine știe ce năzbîlle sau, doamne ferește, să și pornească în căutarea expediției în Tibet.

Directorul taberei, un profesor vîrstnic, cu experiență în domeniul predării chimiei și fizicii, un om simpatic și de altfel iubit de elevii săi, era pentru întîia oară înmărcinat cu o muncă organizatorică de asemenea natură. Zîmbînd, el încercă s-o liniștească pe Tumanova. Dacă ne-am gîndi întotdeauna la lucrurile rele care pot surveni, n-am mai întreprinde nimic! De altfel, optimismul acesta, directorul și-l baza pe experiența dobîndită în școală, cînd reușise să transforme

niște chiulangii în elevi nu departe de „ideal” numai datorită faptului că le deșteptase interesul pentru știință. Avea el câteva jucării extraordinare care, fără doar și poate, aveau să-l captiveze pe micul Tumanov. Chiar în aceeași zi, chemă la el pe Vu Cen-si, un puști de doisprezece ani, mare tehnician, căruia îi încredinșă însemnata misiune de a-l atrage, într-un mod cât se poate de diplomatic, pe noul lor oaspe spre o viziune științifico-sedentară a vieții. Cu toate bunele intenții și premisele juste ale directorului, în practică lucrurile aveau să se petreacă într-un fel mai neașteptat.

În acest timp, Petea hotărî să acționeze operativ. Luîndu-și rucsacul, se îndreptă spre ieșire. Acolo însă îl opri un paznic bătrîn.

— Unde vrei să pleci? îl întrebă acesta pe chinezește.

— Nu știu chinezește, îl răspunse Petea pe limba lui Galdar.

— Te-am întrebât: unde vrei să pleci? își traduse bătrînul singur idelle într-o rusească destul de inteligibilă.

— Cum, unde vreau să plec?

— Ei da, unde, dacă-mi îngădui să știu și eu?

— Și dacă nu-ți îngădui? se interesă pentru orice eventualitate Petea.

— Atunci nu-ți voi îngădui nici eu să pleci.

— Dacă așa stau lucrurile, să-ți spun! La urma urmel de ce nu ți-aș spune? Uite, vreau să merg la sora mea. Trebuie să-i dau niște lucruri de care n-am nevoie.

Paznicul rămase pe gânduri. Petea îl privea cu oarecare teamă. „Te pomenești că mă pune să-l arăt ce am în rucsac și atunci are să vadă ce lucruri de care n-am nevoie se găsesc înăuntru”. Dar bătrînul luă un drum mai puțin întortocheat:

— Îmi pare rău, dar fără aprobarea tovarășului director sau fără să fie însoțit de un om mare, nici un pionier n-are voie să părăsească tabăra.

— Da? I...

— Păi dacă-ți spun, așa e!

— Atunci mă voi conforma regulamentului! încheie Petea, tălmăcindu-și ciuda și, făcînd stînga-împrejur, se întoarse în camera de dormit.

Vu Cen-si, care între timp avusese grijă să-și schimbe discret camera cu aceea repartizată lui Petea, îl căutase de zor spre a-și putea îndeplini misiunea diplomatică primită din partea directorului. Deodată îl văzu pe Petea întrînd în baracamant.

— Aha! făcu Vu Cen-si neputîndu-și stăpîni bucuria de vinător care și-a ochit prada.

— Ce „aha”? spuse „prada”, aflată într-o dispoziție cu totul lipsită de veselie.

— Ești nou?

— După cum vezi.

— Și cum te cheamă?

— Tumanov Piotr. Dar pe tine?

Întrebarea asta fusese pusă fără nici un fel de entuziasm, lucru care nu-l scăpă „vinătorului”.

— Vu Cen-si.

— Încîntat, costă Petea pe tonul unui cavaler medieval care și-a pierdut totul afară de politețea de rigoare.

„Dacă-l încîntat, lucrurile merg strună”, își zise satisfăcut Vu Cen-si.



Cavalerul nostru se lasă dus de valurile triste ale înfringerii lui. Deocamdată n-avea ce face. Ar însemna însă să nu-l cunoaştem fără de caracter dacă ne-am închipui că va abandona lupta cu una cu două. Îşi dădea perfect de bine seama că nu-l va fi ciular altă de uşor să părăsească tabăra. Acum nu-l rămânea decît să aştepte un oarecare timp. Paznicul să uite discuţia avută cu el, iar el, Petea, să găsească vreun viclesug prin care să-şi ducă la îndeplinire planul. Poate la noapte, dar observă de îndată că-l va fi foarte greu să lăsă neobservat din camera în care dormeau alifia băieţi. Ce păcat că baia sau closetul nu se aflau undeva în curte, ci erau situate chiar în baracamantul lor, în apropierea dormitorului! Şi, de altminteri, chiar dacă baia s-ar fi aflat în curte, n-ar fi fost demn din partea lui s-o şteargă astfel. Totuşi nu strica să cerceteze mai amănunţit topografia taberei. Cine ştie? De aceea primi fără nici o împotrivire invitaţia pionierului chinez care-l ademenea cu nu ştiu ce aparat interesant.

Intr-un loc cimentat al curţii îi arată un avion.

— Dă-i drumul, îl invită pe chinez Petea.

Dar Vu Cen-si nu se îndreptă spre aparat, ci spre o măcuşă în care se găsea o cutie curioasă.

— De aci îl voi conduce! se mindri el.

— Aaa! exclamă destul de uimit Petea. Vasăzică îl teledirijezi.

— Da, îl teledirijezi. Ce, n-ai văzut asemenea avioane?

— Ştiu că există şi la noi, la Leningrad, câteva, dar nu mă interesează domeniul jucărilor.

— Ți! făcu Vu Cen-si cu un gest caraghios. Asta numeşti tu jucărie?

— Dar cum ai vrea s-o numesc? Avion de transportat muşte?

— De ce nu? Să luăm o muscă! Eu o transport pînă dincolo de pădurice, iar tu nu poţi...

— Hai, hai! murmură împăciuitor Petea, care se simţi deodată

atras de păduricea arătată de chinez. Arată-mi minunatul tău aparat!
Ia să vedem dacă e în stare să zboare deasupra păduricii!

Vu Cen-si se aplecă deasupra stației de telecomandă și apăsă pîrghia.

— Pentru deplasările aparatului fără cablu de ataș, explică Vu Cen-si, numai undele hertziene permit un control ca lumea...

Avionul decolă lin și, după vreo douăzeci de metri, se ridică în aer. În câteva clipe, zbură în văzduh ca un avion în toată puterea cântului.

— Am impresia că jucăria ta e mai grozavă decât un avion adevărat! se entuziasmă sincer Petea. În orice caz, efectul unui avion condus de la distanță e mai puternic decât al unei corăbii teledirijate...

— Nu-i așa? spuse fericit Vu Cen-si. Unde-ai vrut să-l vezi zburînd? A, deasupra păduricii. Stai! Să ne facă mai întîi un luping de zădat... Fii atent! Un semnal la postul emițător de unde scurte... Schimb viteza! Așaaa!... Ia-o ușor în jos!... Acum, peste cap!... Fii cuminte!... Bine, mititico!...

— Bravo! aplaudă Petea, înveselit de dialogul prietenesc al chinezului cu „mititico“.

— Și acum, înainte spre pădurice!

— Dar dincolo de pădurice ce-i? întrebă deodată Petea.

— Ce să fie? Un gard ăla... Dar de ce mă întreci? se îngrijoră brusc Vu Cen-si.

— Și gardul e înalt? se mai informă Petea, dar imediat se ocări în gînd că nu și-a ținut gura. „Parcă singur nu poți vedea cit e de înalt gardul?“

În clipa aceea, chinezul se zăpăci în așa hal încît Petea înțelese numai lucrul că noul său prieten știa foarte bine că intenționează să o șteargă din tabără.

Avionul, care o luase razna peste pădurice, pierduse din înălțime și se apropia vertiginos de vârurile copacilor. Petea observă primejdia și-l prinse de braț pe tele-dirijer. Acesta întoarse în mod reflex un buton și aparatul, după ce se răsturnă pe o aripă, o zbughi ca un bolid spre cer.

— De ce nu ești atent? îl mustră Petea.

Vu Cen-si vru să-i răspundă: „Dacă tu vrei să-o iuțești și încă cu ajutorul meu!“, dar se răzgîndi și, readucîndu-și avionul la orizontală, spuse:

— Vrei o precizie mare? Și tu numeal „jucărie“ această capodoperă a mecanicii!

— Hm! făcu Petea. Nu exagerezi?

Și aparatul prinse a se zburiuma furios, ca bătut de furtună.

— Viraj de luptă la dreapta! Viraj strins la stînga! Și-acum o „buclă“ a lui Nesterov! Și-acum un tonou!... Picaj! Hop!

Petea izbucni în rîs.

— Parc-ar fi un cățel căruia îi arăți o bucălică de zahăr!

Leoarcă de sudoare din pricina emoției ou care-și conducea „cățelul“, Vu Cen-si își întoarse capul spre Tumanov.

— Ei, mai sușii că exagerez?

— Ce să spun! Se poartă frumos „cățelul“ tău zburător...

— Nu există figură pe care să n-o poată face...

— Ei, nu există!

— Nici una!

— Bine... atunci uite ce-ți propun... Lasă-l să se rotească de
cîteva ori deasupra păduricii, apoi fă-l să aterizeze dincolo!

— Dar de ce vrei dincolo?

— Știi... asta ar însemna zbor fără vizibilitate...

Și cum Vu Cen-si mai cugeta la ce ar putea ascunde perfid cu-
vințul „dincolo“, Petea continua cu o nuanță de dispreț în glas:

— Așa-i că fără vizibilitate nu poate...

— Ba poate!... alunecă vertiginos Vu Cen-si pe panta orgoliului.

Zis și făcut. După ce plană în spirală deasupra crîngului, avionul
tochmai lua calea lui „dincolo“. V-ați dat desigur seama că planul lui
Petea era să ajungă și el „dincolo“, ceea ce a și făcut-o. Atunci înțe-
lese chinezul că se lăsase păcălit. Dacă Petea o șterge din tabără,
Vu Cen-si s-a făcut de rușine pentru tot restul zilelor lui. Toate aceste
dramatice ginduri l-au asaltat, însă, înainte ca manevra dorită să fi
fost terminată, așa că avionul, în loc să aterizeze pe terenul de peste
pădure, o luase razant drept spre virfurile arborilor. © neinsemnată
mișcare a pirghiei ar fi redresat mersul aparatului, dar această miș-
care nu fu făcută căci simțul datoriei învinsese, și micul chinez fugi
după Petea.

Gardul, care despărțea de restul lumii tabăra lor, era ușor de
trecut. Cînd însă Petea ajunsese în dreptul lui, avu loc catastrofa aeriană.
Avionul spintecă desigur cîtorva copaci, rupse mai multe crengi care
căzură cu zgomot și rămase imobilizat în văzduh. Petea se pregătea
să sară gardul, întoarse o clișă privirea și inima i se strînsese. Se află
tochmai în această poziție de cocoșaru peste gard și peste conștiința
lui cînd apărură gîștii Vu Cen-si.

— Petea !!!

Mai mult nu putu rosti.

Petea sări plctisit de pe gard.

— Ți-am spus en că fără vizibilitate nu-i în stare!...

— Ce căutai pe gard?

— Voiam să am o vizibilitate mai mare...

Și Petea înțelese că nici așa nu-i bine. Cum o să fugă și să-
lase pe Vu Cen-si neclăjit și incurcat. În clipa aceea însă avu ima-
ginea clară a singurului mod în care un om cu sufletul său complicat
putea evada. Dacă, fiind în mijlocul tuturor, s-ar face deodată ne-
văzut, asta da! Nimeni n-ar avea de suferit din pricina lui... Asta ar
fi într-adevăr ceva.

*
*
*

Cele mai trandafirii opinii despre copii le am unii scriitorii care
se mîngîie cu gîndul că băieții și fetele din viață seamănă leit cu
plăsmuirile lor literare. Această greșită ipoteză artistică n-are inde-
obște repercusiuni neplăcute nici pentru scriitorii, nici pentru copii,
fiindcă o asemenea literatură nu e prea citită. Cît îi privește pe critici,
aceștia sînt atît de imuni încît n-au nevoie de compătîmirea noastră.
Uneori însă, ca într-o reacție chimică în care, punînd în contact două
substanțe inofensive, izbucnește o Hăcără sau o explozie, întîmîirea
dintre un asemenea nevinovat scriitor și un copil în carne și oase
poate provoca situații dintre cele mai cludate.

S-a întîmplat în ziua aceea să treacă prin tabăra Internațională
un astfel de literat dintr-o democrație populară (nu mai e nevoie să
mai spun din care anume, deoarece el poate fi găsit în oricare dintre
cle).

La intrare, Halebard Cuc — scriitorul — și-a arătat cu o discretă trufie toate documentele din care reieșeau rangurile pe care le deținea în țara lui. Om al formelor, paznicul l-a privit cu o legitimă admirație (documentele erau numeroase) și și-a spus în sine: „Ce bărbați de seamă ne vizitează tabăra noastră!” Vizitatorul s-a informat de la început în rudimentarul vocabular rusesc pe care-l poseda:

— Sînt aci copii sovietici?

— Sigur! Primul pionier sovietic a venit zilele acestea.

Și, căutînd să se arate amabil, bătrînul a adăugat:

— Țu un băiat drăguț și dezghețat.

Halebard Cuc auzi „dezghețat”, dar înțelese „cuminte”. Foarte bine, cugetă el mulțumit, îmi va fi model pentru „eroul meu pozitiv”. Scriitorul nostru era în turneu de documentare prin mai multe tabere (în turneu cu avionul) și avea satisfacția de a se întîlni de la început cu personajul principal al romanului său. Adevărul e că Petea Tumanov avea în el stofă de erou, dar nicidecum așa cum înțelegea Halebard Cuc.

Din întimplare, directorul taberei (care știa mai multe limbi) lipsea, iar vizitatorul se văzu silit să discute cu eroul său într-o limbă improvizată dintr-un cuvîntel rus și 20 de gesturi desperate destul de neinteligibile. Dar cunoștințele sale lingvistice fiind rapid epuizate, Cuc se văzu silit să spună „spasibo” și „kak delati” numai ca să mai animeze conversația. În cele din urmă, încercă marea cu degetul, cum s-ar spune, și-l întrebă pe Petea dacă știe să vorbească francezește.

— Francezește nu știu, îi răspunse băiatul pe limba lui Swift, dar poate ne-am putea înțelege pe englezește.

— Ce fericire! exclamă încîntat scriitorul. Ești un băiețoi cult.

Și, fără să se lase rugat, îl informă rapid că e în căutarea unui erou de roman și că are impresia că, în ceea ce-l privește pe Petea, a dat peste un copil strașnic, mult mai reușit decît și-ar fi putut închipui.

Petea surise uimit și stînjinit. Altfel își imagina el că trebuie să fi arătat Jules Verne, Mark Twain sau Gaidar. Totuși răspunse amabil că nu știe în ce fel l-ar putea ajuta.

— Asta o spun scriitorii care nu știu să desprindă din realitate ceea ce e unic, individual și tipic!

Și continuă în felul acesta să-i țină o scurtă, dar concentrată lecție despre modul în care un artist adevărat trebuie să învețe neconținut de la eroii săi.

În timp ce scriitorul vorbea, Petea se gîndea cit de nostim ar fi să iasă din tabără cu ajutorul acestui om bizar. Dar ce oare să facă pentru a-l determina să-l ajute? Gîndul acesta îl preocupa într-atît încît, la un moment dat, scoase un carnețel pe care-l purta asupra lui și, rupînd o foaie, începu să scrie:

„Tovarășe director,

Nu vă neliniștiți din pricina dispariției mele. Am plecat după cumnata mea care face parte din expediția în Tibet. Dacă mi se va întîmpla vreo încurcătură pe drum, vă voi scrie. Lucrurile mele le voi lua la întoarcere.

Al do.

Piotr Tumanov”

Văzîndu-l pe Petea, că scrie de zor, scriitorul reflecta fermecat: ce elev silitor trebuie să fie băiatul ăsta! Uite cum la note după cele

ce-l spun! Fără nici o îndolală că, o dată întors acasă, se va lăuda cu discuția noastră. De fapt însă, eu am interesul să scot ceva de la el!

— Știi ce părere am? Povestește-mi câteva întâmplări neobișnuite din viața dumitale!

Și cum băiatul îl privea nostalgic, scriitorul înțelese și spuse rîzînd:

— Dar ce stăm aici, așa, ca la școală? N-ai vrea mai bine să ne plimbăm puțin prin Șanhai. În felul acesta va fi mai plăcut, nu?

Și scriitorul gândi că în acest mod va putea în același timp să-și plaseze eroul într-un mediu dinamic, exact după cum învățase la cursurile de un an ale școlii de literatură!

Ce e și omul! În clipa aceea, în ciuda faptului că noul său cunoscut semăna mai mult cu un purceluș blond, zimbitor și cu ochelari, Petea ar fi jurat că în definitiv un scriitor nu trebuie neapărat să aibă chipul lui Mark Twain ca să fie un scriitor ideal.

— Nu știu dacă o să-mi dea voie să părăsesc tabăra, spuse circumspect băiatul.

— De ce să nu-ți dea voie?

— Așa, trebuie să flu însoțit de oameni mari.

— Foarte bine. Eu nu sînt un om mare?

— Ba da. Sînteți un om foarte mare.

— Atunci, să mergem!

— N-ai vrea să vorbiți mai întâi cu paznicul? Pînă îl convingeți, eu îmi îmbrac un trencl. S-ar putea să plouă.

Infrigurat, Petea se repezi în camera de dormit. Se asigură că era singur și își scoase din rucsac ce socotea el că ar fi trebuincios pentru drum, iar restul îl băgă într-un cearșaf pe care-l înnodă de două ori. Se gândi să lase bilețul scris deasupra legăturii făcute, dar își spuse că dacă, din întâmplare, plecarea îi este prea curînd descoperită, s-ar putea să-i cadă baltă întregul plan. De aceea, prudent, vîrî sub pat legătura. Cele două cămăși, puloverul și halna și le îmbrăcă în goană, iar peste ele își trase trenclul. Balistele, acele, busola, fluterul, banii, stiloul, lampa de buzunar și celelalte mărunțișuri și le ascunse prin buzunare. Ca un colac de salvare, își legă de-a lungul pieptului rucsacul.

Deodată dădu buzna în încăpere un bălat. Din fericire, Petea își terminase toaleta.

— Unde te ascunzi, Tumanov? Te caută un tovarăș.

Autorul nostru, care se temuse ca nu cumva eroul său pozitiv să se fi răzgîndit, era atît de mulțumit că și l-a regăsit, încît nu mai observă că băiatul se îngrășase între timp cu cîteva kilograme. Se îndreptară spre ieșire.

— Am aranjat, îl încunoștință Halebard Cuc. La început, bătrînul cerber n-a înțeles ce vreau de la el. Abia am reușit să-l lăsmuresc și să-l conving. A trebuit însă să-l las în gaj delegația ca să fie sigur că nu te voi pierde.

Cînd să ajungă la ieșire, în urma lor venea în goană, strigînd și gesticulînd pionierul chinez pe care scriitorul îi trimisese în căutarea lui Petea. Șmecherul dibuise că-l vorba de plimbare și-și trase și dînsul la repezeală trenclul.

— Luași-mă și pe mine! se adresă el rugător scriitorului. Luași-mă și pe mine.

Petea se alarmă. Asta-i mai trebuia acum!

— Ce zice? se interesă Cuc, care nu pricepea boabă din cele spuse de copil.

— Ce să zică? Întrebă... dacă nu vrei să-l luați... cu avionul. Știe că de-abia ați sosit de la aeroport, adăugă el la repezeală.

— Cu avionul? se miră scriitorul. Cum o să-l iau? Vai, ce copil neastimărat!

— Nu vrea să te ia! Ce să-i faci! Poate data viitoare, căută Petea să-l mîngîie pe băiat, care rămase plouat în pragul porții.

Bătrînul paznic dădu drumul „oaspetelui de vază” și lui Petea și, oarecum contrariat, îi întrebă pe micul chinez:

— Ce naiba v-ați pus astăzi pardesille? Unde vezi tu c-o să plouă?

Petea, obișnuit cu perspectivele vaste, majestuoase și grave ale Leningradului natal, și Malebard Cuc, care venea dintr-o capitală cu dimensiuni echilibrate și o panoramă mai mult pitorească decît industria, priveau cu o curiozitate firească aspectele ultramoderne ale celui mai mare oraș din China.

Scriitorul, căruia îi convenea să prindă doi iepuri deodată, adică să discute cu Petea și să viziteze Șantatul, propuse să meargă mai întîi în port, unul dintre cele mai importante și curate porturi din lume, iar apoi să se urce într-un autobus cu care să străbată comod și rapid acest mare nod comercial asiatic.

Ajunși pe cheiurile Huan-po-ului, rămaseră o clipă să contemple vapoarele, joncile, șlepturile, remorcherile și nenumăratele ambarcațiuni de tot felul, care acostau în rada portului, unde își descărcau de mărfuri cabele sau părăseau docurile, învăluite de fumul a sute de copuri și pulsînd de simfonia stranie a sirenelor, a zgomotului de mașini, a strigătelor miilor de oameni de pe șantierul naval Tzian-nao. Văzînd pe mare fumul șerpuitor lăsat de vasele ce treceau de curbură pămîntului, Petea fu cuprins de un teribil dor de duocă. Cu ce farmoc nespus te atrăgea către ea zarea mării! Băiatul se rupse însă incindat de această vrajă. „Mă gîndesc la prostii, își spuse, deși numai eu știu cîtă treabă o să am pînă să ajung în Tibet.

Între timp, scriitorul nostru nu rămăsese cu miinile în sin. După calitatea aparatului său de fotografiat și după dexteritatea cu care îl manipula, se observa îndată că, în domeniul acestei în-deletniciri, se afla ca pește în apă. Și pe cînd Petea prinse a-i povesti cum îl salvase de la înec pe Mișa Volghin și cum într-o singură țară călătorise peste cinci mări, Malebard Cuc fotografia locurile maritime ale luminașilor, sate de sampanuri legate de poduri de lemn pînă departe în larg și formînd adevărate străduțe înipodobite cu gîstre de iasomie și anemone. Una dintre imaginile cele mai reușite reprezenta un colț al țărîmului: pe de o parte a acestuia se vedeau umbrele de sampanuri aparținînd soșilor vagabonzi ai apelor, iar pe partea de uscat se zărea capătul imensității de blocuri care încercau să adăpostească zeci de mii de faruri.

(Continuare în numărul 12)

AU APĂRUT ÎN COLECȚIA NOASTRĂ :

Nr. 1-2 – METEORITUL DE AUR (I, II) de Octavian SAVA

Nr. 3 – A 12-a VARIANTĂ de Leonid PETRESCU

Nr. 4 – MAREA EXPERIENȚĂ de M. NAUMESCU

și

PROXIMA CENTAURI de M. BRATEȘ

Nr. 5 – NIMĂ DE CIUTĂ de A. ROGOZ și C. GHENEA

și

O ÎNTÂMPILARE OBIȘNUITĂ de P. STĂNESCU

Nr. 6-7 – INDIENII (I, II) de Vitalii TRENEV

Nr. 8, 9, 10, 11 – URANIU (I, II, III, IV) de A. ROGOZ și C. GHENEA

Rugăm cititorii să ne trimită impresiile și sugestiile lor asupra lucrărilor publicate în colecția noastră pe adresa: București, Raionul I. V. Stalin, Casa Școlii, Piața Școlii Nr. 1, Redacția revistei „Știință și Tehnică”. Telefon 7.60.10 Int. 1571 - 1164.

Colecția „Povestiri științifico-fantastice” apare la 1 și 15 ale fiecărui luni, în 32 pagini, prețul de 1 leu exemplarul.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

Prețul abonamentelor:

3 luni 6 lei

6 luni 12 lei

1 an 24 lei



2
0
1
2



prelucrare
&

editor

Costin Teo Graur

I.m. Pompilu



Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuielă, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

dandher
flash_gordon
evlgheorghe
krokodylu
progressivefan3
car_deva
oollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
ftzikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșelal)



cpst.info

1 leu